

İstiğâseyi Kabûl Edenlerin Görüşü – 4.

Bölüm

İstiğâse makalesine kaldığımız yerden devam ediyoruz. İstiğâseyi kabul edenlerin görüşlerinde dördüncü bölüme geçerken, [yazının üçüncü bölümünün](#) son paragrafını hatırlamak üzere alıntı düşelim:

Abdâllar ile ilgili birçok hadisi zayıf kabul edilse dahi, onların var olduğuna görüşü ile amel edilir. Çünkü bu hadislerde haramlığın ispatı veya haram olan bir şeyin helal olduğu olma ihtimali olan bir şeyin helalliğini ispatlama gibi bir mesele yoktur. Farz, vacip mevzusu da değildir. Böylece bu hadislerle zayıf dahi olsa amel edilir.

İTİRAZ

Bir insan Allah'dan gayrısından yardım istediğinde tevhidin üç kısmında Rubûbiyeti Ulûhiyet İsim ve Sıfat Tevhidinde şirk koşturmuş. Bir insan Allah'dan gayrısından kendisindeki bir sıkıntıyı kaldırmasını istiyor. Bu tam Rubûbiyetin köküdür ihtiyacı gidermek, rızık vermek, öldürmek ve diriltmek Allah (Celle celalühü) ait olan bir sıfattır yani o sıfatı bir insana vermekle Rubûbiyete göre şirk işlemiş oluyor.

Yardım isterken dua etmiştir, sığınmıştır. Dua ibadet Allah (Celle celalühü)ın Ulûhiyet kısmına girdiği için Ulûhiyette şirk işlemiştir. Ulûhiyyet tevhidini bilmeyen kimsenin Rubûbiyyet tevhidini bilmesine değer verilmez.

Allah'ın güç yetirebileceği bir şeyde, kalben ya da dille başkasına seslenip duâ edenin veya ondan başkasından yardım dileyenin “Lâ ilâhe illallâh Muhammedun Resûlullah. Allah'tan başka ilâh yoktur, Muhammed Allah'ın Resûlüdür” dese yahut namaz kıлып oruç tutsa ve hacca gitse bile müşrik olur, çünkü Ulûhiyette Tevhidinde şirk işlemiştir. Yani bir insan Allah (Celle celalühü) dan gayrısından yardım istediğinde tevhidin üç kısmında Rubûbiyeti Ulûhiyet İsim ve Sıfat Tevhidinde şirk koşturmuş oluyor.

CEVAP

İtirazcının “Rubûbiyeti Ulûhiyet İsim ve Sıfat Tevhidi diye üçe ayırıp Ulûhiyyet tevhidini bilmeyen kimsenin Rubûbiyyet tevhidini bilmesine değer verilmez.” Sözü Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) döneminde mevcut olmayan ve dini kaynaklarda delili bulunmayan ve **Resulullahın sözüne sünnetine ters muhalif bir söz** olması nedeniyle **caiz olmayan** bir bid'attir.

Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem) in sahabesinden (Allah onlardan razı olsun) hiçbir sahabe tevhid, Rubûbiyeti Ulûhiyet İsim ve Sıfat Tevhidi diye üç kısma ayırmamıştır. Ulûhiyyet Tevhidini bilmeyen kimsenin, Rubûbiyyet

tevhidini bilmesine önem verilmez. Çünkü müşrikler de Rubûbiyyet tevhidini biliyorlar dememiştirler. Tabiînden hiçbirisi, talebesine mutlak tevhid, Rubûbiyeti Ulûhiyet İsim ve Sıfat Tevhidi diye üç kısma ayrılıyor, dememiştir.

“Kim bizim şu dinimizde olmayan bir şey ihdas eder ve onu dine katmaya çalışırsa o reddedilir.” (Sahih-i Müslim’deki hadis no: 3242.)

Bu konu geride geçen Tevhidi Üçe Taksim Etmeleri konu başlıklı yazıda çok geniş açıklandı oraya bakabilirsiniz. Tevhidi Rubûbiyeti Ulûhiyet İsim ve Sıfat Tevhidi diye üçe ayırmanın yanlışlığını kısaca anlattık.

Hız. İsa Allah’ın izniyle ölüleri diriltebileceğini, çamurdan yaptığı kuşu Allah’ın izniyle dirilticeğini insanlara söylüyor ve diriltiyor. Hız. İsa zamanında yaşayan Hız. İsa inanmış bir insan Hazreti İsa’nın çamurdan yaptığı kuşun uçtuğunu, doğuştan körü, alacalıyı iyileştirdiğini, ölüleri dirilttiğini, yediklerini ve evlerinde depoladıklarını bildiğine şahit olmuş olsa. Hazreti İsa’ya İnsanlara faydalı olması için bu güçleri ve izni Allah’ın (Celle celalühü) verdiğini bilincinde olarak, ya İsa oğlumu dirilt veya gözümü iyileştir, derse bu şirk olur mu? Şirk olmaz. Allah (Celle celalühü) has bir sıfatı Hız. İsa vermiş olur mu olmaz. Çünkü Hız. İsa’ya o yetkiyi izni gücü veren Allah (Celle celalühü) dür. Oğlunun diriltmesini isteyen kişi Hazreti İsa’nın insanlara ölüleri diriltirim dediğini duymuş dirilttiğine şahit olmuş ve o gücün Allah tarafından ona verildiğini bildiği için istemiştir. O güç Hazreti İsa’da vardır. Böylelikle o insan o isteği ile Allah (Celle celalühü) ait olan bir sıfatı Hız İsa ya vermiş olmaz. Çünkü zaten o sıfatı Hız İsa ya veren Allah’ın (Celle Celalühü) kendisidir.

İtirazcı buna itiraz edip hayır Hız. İsa’dan oğlunu diriltmesini istemesi şirk olur derlerse. Biz de itirazcının yukardaki şu sözlerini hatırlatırız. Yukarıda Selefi görüşü üzere olduğunu iddia edenlere Süleyman *aleyhisselam*’ın cin ve insandan istemesi şirk türü bir istek mi dediğimizde ne demişlerdi. “Hâşâ ve kella! Süleyman *aleyhisselam*’ın yaptığı, gücünün yeteceği bir konuda **hay**/yaşayan ve **hazır**/yanında bulunan kimselerden bir istekte bulunmaktadır. Bunun şirk olduğunu söyleyen kim?” **DEMİŞLERDİ**

Yukarda böyle demiştiniz Süleyman *aleyhisselam*’ın yaptığı, gücünün yeteceği bir konuda **hay**/yaşayan ve **hazır**/yanında bulunan kimselerden bir istekte bulunmaktadır.

Burada da Hız. İsa’nın ölüleri diriltmesi gücünün yeteceği bir iş ondan çocuğunu diriltmesini isteyende aynı Süleyman *aleyhisselam*’ın isteği gibi gücü olandan o işi talep etmesi var.

Allah’ın (Celle Celalühü) Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem) parmaklarından su çıkarma yiyiceklerin artırılması gibi Allah (Celle celalühü) ait olan bir sıfatları Peygamber efendimize vermiştir. Aynı şekilde bazı kerametleri insanlarda vermiştir. Rubûbiyeti Ulûhiyet sıfatını bir insana vermeyip Allah’ın (Celle Celalühü) bazı kullarına verdiği sıfatlarından faydalanma talebi vardır burada. Aynı Hız. Süleyman *aleyhisselam* yaptığı gibi. Üç aylık mesafede sarayın içindeki tahtın yerini bilip görüp elmas, tahta, demir gibi katı maddelerden oluşan tahtı, duvarlardan geçirip

göz açıp kapayana kadar getirmeye, ancak Allah'ın (Celle Celalühü) gücü yeter, uzakları görmek Allah'ın basar sıfatıdır. Normalde hiçbir insan bunu yapamaz. Allah'ın (Celle Celalühü) kendisine has bu sıfatın zerre miktarını cin ve insana verdiğini gören Süleyman aleyhisselam bundan faydalanmak için Allah'ın (Celle Celalühü) den deyilde insandan talep etmiştir. Şimdi burada Süleyman aleyhisselam Allah'ın (Celle Celalühü) ait bir sıfatı o insana vermişmi oldu. Elbetteki böyle bir şey mümkün deyil. Bu açıklamalardan sonra sanırım itirazcının Allah (Celle celalühü) ait olan sıfatı bir insana vermekle Rubûbiyete Ulûhiyet İsim ve Sıfat Tevhidinde şirk koşmuş olunur iddiasının doğru olmadığı anlaşılmış oldu. Bu misallere bide alimlerin şu sözlerini de katarsak konu daha iyi anlaşılmış olur.

İTİRAZ

Selefin istiğase diye uygulamalarına baktığınızda yetiş ya şeyhim yetiş ya falan diye bir uygulama görmüyoruz. Hiçbir sahabe, Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem)'in vefatından sonra, ondan böyle bir istekte bulunduğu dair bir kayıt yoktur. Zikreden varsa, o da müteahhir fukahadandır. Sağ ya da ölü herhangi bir velinin gıyabından olağanüstü bir şey istemek bu şirktir.

CEVAP

İbn Teymiyye'nin talebesi Hafız b. Kesîr'in naklettiğine göre,

Yemâme Savaşı'nda Müslümanların şîârı "Ya Muhammed!" (Ey Muhammed imdadıma yetiş!) sözleriydi. [1] Hâlid İbnü Velîd de bu sözü söyleyenlerdendi.

Burada da birkaç **tenbîhte** bulunacağız:

Birinci Tenbîh: Burada ortada olmayan bir kula yapılan bir **nidâ/çağırma** ve ondan **meded isteme** var; yani **istiğase** var, **tevessül** var.

İkinci Tenbîh: Size göre şirk olan bu tür seslenişi ameli bu şiarı kullanan, ashâb (radiyallâhu anhum) ve onlardan biri olan Hâlid İbnü Velîd (radiyallâhu anhu) mi, haberi rivâyet eden râvîleri mi, onu kitâbına alan ve inkâr etmeyen İbnü Kesîr ve birçok alim mi? şirk ilemi itham ediceksiniz elbetteki hiç biri bu tür istekte bulunmaktan dolayı şirk ile itham edilmez çünkü şirk deyildir.

İTİRAZ

"Ey Muhammed!" "Yetiş ya Muhammed! Ashab bu kelimeyi parola olarak kullanıyordu Resûlullah'tan yardım istemiyorlardı.

Begavi diyor ki: "Savaş başlayıp Müslümanlar düşman ile içiçe girince, imam, Müslümanların düşmandan ayırt edilmeleri için söyleyeceği bir şiar tayin eder." [2]

İbn-i Ebi Şeybe diyor ki: "Bize Veki anlattı, dedi ki; bize Hişam b. Urve babasından anlattı, dedi ki: "Müseyleme günü Müslümanların şiarı 'Ey bakara suresi ashâbı' idi. İbn-i Ebi Şeybe, Musannef, 18/178 no: 34257

Ayrıca isnadsız bir haberdir.

CEVAP

Size göre şirk olan bir kelimeyi sahabe parola olarak kullandı yorumunu siz yapıyorsunuz. Sahabe şirk olan bir kelimeyi parola olarak kullanmaz. Şiar kelimesi parola değil, slogandır. Slogan nedir, eğer ansiklopedilere ve lügate bakılırsa buralarda görülecektir ki rivayette geçen şiar kelimesinin bugünkü Türkçe karşılığı parola değil, slogandır. Büyük bir kitlenin toplu halde yüksek sesle söylediği sözdür.

Bunun parola ile ilgisi ne? Parola karşılıklıdır. Biri Güneş der, diğeri Ay der. İnsanların birbirlerini tanımak için kullanılır. Yetiş ya Halit! Ya Muhammed (Türkçe'si, yetiş ya Muhammed) kelimesini nasıl parola olarak değerlendirirsiniz.?

Kıyasla ve akli muhakemeyele anlaşılmayacak, ihtimalden çok çok uzak gülünç bir manayı (parola) seçmiş olmak bu meselede, ilmi mevzulardaki acizliğinizi göstermektedir. Aksine burada anlaşılacak olan Allah nezninde onun şefâatçi kılınması ve Allah'ın yardımını celp talebidir.

Yemame de Müslümanlar ile düşman içiçe girdiği için Müslümanların düşmandan ayırt edilmeleri için Ya Muhammed diye söyledikleri bir şiardır demenizde sizin aleyhinize bir savunma olur.

Yani müslümanlar bir birlerin tanımak için şirk sözü olan bir sözü kullanabileceğini söylemiş olursunuz. Yani yetiş ya uzza yetiş ya manat gibi sözlerinde söylenebileceğine dair bir yol açmış olursunuz.

Subkî'nin de dediği gibi bir tevessül babındandır. "Ya Rabb'i bu sevdiğin kulun hatırına yardım et." demektir. Yoksa ondan bir şey istemek değildir. Ayrıca sahabenin Yemâme'de Allah'tan (yetiş ya Muhammed! şiarı ile) yardım istediğini destekleyen bir delil de Yemâme'de şu âyeti sık sık okumalarıydı

وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ

"Üzerimize hak oldu ki müminlere yardım ederiz." [3]

Ayrıca, Yemâme Savaşı'nda sahabe şöyle diyordu: Her tarafta, "Kurtar bizi ey Halid!" diye imdat sesleri gelmeye başladı. Muhacirlerin ve Ensâr'ın bir cemâati kurtarıldı.

Bu da bize yetiş ya Muhammed (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), derken parola değil, bir sıkıntı neticesinde İstiğase edilmiş olduğuna işaret ediyor. Resûlullah'ın sahabeye yardım için Allah'a dua emesi neticesinde Allah'ın yardım etmesini umuyor sahabe.

Evet isnadsız bir haberdir. Hafız İbnü Kesîr ve birçok alim kitabına bunu almış bunları tekfir mi edeceksiniz yalancılıkla mı suçlayacaksınız. Biz Ya Muhammed sözünü ileride gelicek olan İmâm Buhârî de, el-Edebu'l-Müfred'inde, Abdullah ibnü Ömer (radıyallâhu anhümâ) olayı ile takviye edilecektir.

İTİRAZ

"Yetiş ya Muhammed" demek ayrı, "ya Muhammed" ayrıdır.

CEVAP

Ya Muhammedahu (Arapça biliyorsanız) Buradaki ya nida harfi olup ey demektir. Muhammed kelimesi münadadır. Yani kendisine seslenen kişidir. Münadadan sonra gelen elif elifi istiğase derler yani medet isteme elifi derler. Dolayısıyla bu kelimedden çıkan mana: Ey Muhammed imdadıma yetiş. Bize yardım et! olur.

[1] el-Bidâye ve'n-Nihâye, VI, 324.

[2] Begavi, Şerhu's-Sünne, 11/52

[3] er-Rûm 30/47.